

Verksamhet

Muddring, utfyllnad och pålning i samfällt vattenområde

Hummelvik

Vårdö

Ärende

Ansökan avser miljötillstånd för ombyggnation av Hummelvik färjfäste genom muddring, utfyllnad och pålning i det samfällda vattenområdet 941-404-876-1 och i anslutning till landskapets vägområde 941-895-0-690 vid Hummelvik, Vårdö.

Tillståndsplikt föreligger enligt 10 § 1 mom. landskapslag (2008:124) om miljöskydd, nedan miljöskyddslagen, samt 6 kap. 15 § f punkten vattenlag (1996:61) för landskapet Åland, nedan vattenlagen.

Beslut

Miljötillstånd

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet (ÅMHH) beviljar Ålands landskapsregering (FO-nr 0145076-7) miljötillstånd för muddring, utfyllnad och pålning i samband med ombyggnation av Hummelvik färjfäste, Vårdö.

Miljötillstånd beviljas med stöd av 17 § 1 mom. miljöskyddslagen.

Giltighet

Vattenföretaget ska vara utfört senast 5 år efter att detta beslut vunnit laga kraft.

Ersättning

ÅMHH har prövat frågan om ersättning enligt 7 kap. 8 § vattenlagen. Myndigheten konstaterar att nedanstående tillståndsvillkor utgör sådant skydd att verksamheten inte kommer att orsaka sådan skada som ligger till grund för ersättning enligt 7 kap. 4 och 6 §§ i vattenlagen.

Miljökonsekvensbedömning

ÅMHM har övervägt behovet av miljökonsekvensbedömning, MKB, i enlighet med 2 och 3 §§ i landskapsförordning (2018:33) om miljökonsekvensbedömning och miljöbedömning. Till underlag för detta beslut krävs inte en MKB.

Villkor och föreskrifter

Tillståndshavaren ska följa nedanstående villkor utfärdade med stöd av 24 § miljöskyddslagen.

Allmänt

1. Tillståndshavaren är ansvarig för att verksamheten inte förorsakar skada eller olägenhet för miljön. Tillståndshavaren ska tillämpa bästa tillgängliga teknik (BAT) som enligt gängse branschkriterier är ekonomiskt möjligt då verksamhet enligt detta tillstånd utförs.
4 och 5 §§ miljöskyddslagen
2. Tillståndshavaren ska utse en ansvarig person som har den kunskap som krävs för att övervaka samtliga arbetsmoment som utförs enligt detta miljötillstånd så att miljötillståndet följs. Tillståndshavaren ska till ÅMHM meddela personens namn och kontaktuppgifter och vid byte av ansvarig person uppdatera uppgifterna.
7 § miljöskyddslagen
3. Arbetet ska utföras möjligast kontinuerligt och på ett sådant sätt att vattenområdena och angränsande landområden utsätts för störningar och för uppgrumling av sediment i så liten utsträckning som möjligt. Tillståndshavaren är ansvarig för eventuella skador på egendom och andra olägenheter som förorsakas av vattenföretaget.
4 kap. 1, 4 och 7 §§ vattenlagen, 4 och 5 §§ miljöskyddslagen
4. Vid muddring och andra grumlande arbeten i vatten, oavsett tid på året, får halten av suspenderade ämnen uppgå till högst 50 mg/l över bakgrundsnivån, bestämt som ett riktvärde, mätt i anslutning till muddringsområdet. Bedöms det finnas risk för att riktvärdena överskrids ska landskapsregeringen, i samråd med tillsynsmyndigheten, tillfälligt avbryta arbetet eller vidta åtgärder för att

minska grumlingspåverkan. För att skydda närliggande vattenområden ska antingen siltgardiner användas eller så ska regelbundna mätningar av grumling utföras.

- Om siltgardiner används ska dessa inhägna vattenområdet kring muddringsområdet samt sluta tätt mot botten. Gardinerna kan avlägsnas när grumlande arbeten upphört och siktdjupet återställts till rimlig nivå (<50 mg/l över bakgrundsnivå).
- Om siltgardiner inte används ska regelbundna mätningar ske för att verifiera att grumling i anslutning till muddringsarbetet inte överstiger 50 mg/l över bakgrundsnivån. Mätningar ska ske minst en gång per dag efter påbörjat skift samt vid större förflyttningar till nytt muddringsområde. Under perioden 15 april – 31 augusti ska minst två fasta mätpunkter vara belägna nordost om respektive söder om samt i anslutning till muddringsområdet. Övriga delar av året ska minst en fast mätpunkt vara belägen nordost om och i anslutning till muddringsområdet.

4 kap. 1 och 2 §§ vattenlagen

5. Muddermassorna ska tas upp och placeras på land, transporteras till godkänd mottagare eller placeras innanför en tät spontvägg vid kajområdet. Hanteringen och placeringen av muddermassorna ska ske på ett sådant sätt att de inte riskerar att spridas till vattenmiljön. Om muddermassorna placeras innanför spontvägg ska denna vara färdigmonterad och säkerställt tät. Innan arbetet påbörjas och efter samråd med miljöbyrån ska specifik information om muddermassornas deponeringsplatser och hantering insändas till ÅMHH.

4 kap. 1 § vattenlagen, 3 § landskapsförordning (2006:124) om hantering av jord- och muddermassor

6. Tillståndshavaren ska i största möjliga mån begränsa arbetet till de i ansökan angivna tiderna, kl. 07-19 helgfri måndag till fredag.

Under perioden 1 september – 14 april får buller från verksamheten inte ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid permanent- eller fritidsbostad, samlingslokal, vårdinrättning eller

liknande verksamhet än följande frifältsvärden:

- 60 dB L Aeq dagtid (kl. 07-19) helgfri måndag till fredag
- 50 dB L Aeq kvällstid (kl. 19-22) samt lördag, söndag och helgdag (kl. 07-19)
- 45 dB L Aeq övriga tider

Under perioden 15 april – 31 augusti får buller från verksamheten inte ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid permanent- eller fritidsbostad, samlingslokal, vårdinrättning eller liknande verksamhet än följande frifältsvärden:

- 55 dB L Aeq dagtid (kl. 07-19) helgfri måndag till fredag
- 50 dB L Aeq kvällstid (kl. 19-22) samt lördag, söndag och helgdag (kl. 07-18)
- 45 dB L Aeq övriga tider

För arbeten med begränsad varaktighet som spontning och pålning, tillåts 5 dBA högre värden. Vid enstaka kortvariga händelser, högst 5 minuter per timme, accepteras 10 dBA högre nivå. Detta gäller hela året men inte kvälls- och nattetid. I de fall verksamheten är av begränsad art och även innehåller kortvariga händelser får höjningen av riktvärdet uppgå till sammanlagt 10 dB(A).

Tillståndshavaren ska på begäran av ÅMHM vid behov utföra mätning av bullernivån.

24 § a) punkten miljöskyddslagen, 4 kap. 4 § vattenlagen

Beslutsmotiveringar

Verksamheten och dess placering

Ålands landskapsregering inkom 20.12.2024 med en ansökan om miljötillstånd för ombyggnation av Hummelvik färjfäste genom muddring, utfyllnad och pålning i det samfällda vattenområdet 941-404-876-1 och i anslutning till landskapets vägområde 941-895-0-690, i syfte att anpassa färjfastet till dagens

fordonstrafik och -laster. Sökanden planerar att:

1. anlägga en ny hamnbassäng norr om den befintliga piren genom muddring omfattande 750 m² bottenyta och 770 m³ muddermassor.
2. förlänga piren ca 30 m och anlägga en ny dykdalb söder om denna, genom spontning, utfyllnad och pålning totalt sett omfattande 453 m² bottenyta samt genom muddring omfattande 95 m² bottenyta och 55 m³ muddermassor.
3. anlägga en ny kajlinje norr och söder om befintlig pir i direkt anslutning till denna, genom spontning och utfyllnad omfattande 115 m² bottenyta.

Beräknad yta och volym för all muddring uppgår till totalt 845 m² respektive 825 m³. Beräknad yta för all spontning, utfyllnad och pålning uppgår till totalt 568 m². Beräknad yta för hela vattenföretaget uppgår därmed till totalt 1413 m².

Muddringsarbetet planeras genomföras med grävmaskin från land och från pråm.

Muddermassorna består av sand, silt och lera och det finns inga indikationer på att dessa skulle vara förorenade, baserat på analysresultat från provtagning av bottensedimentet som ingår i ansökningshandlingarna. Massorna planeras att i första hand användas i utfyllnader inom projektet där de placeras bakom täta spontväggar. De massor som eventuellt inte ryms i utfyllnaderna kommer tas upp på land och antingen placeras på landskapets fastigheter så att de inte riskerar att spridas till vattenmiljön, eller transporteras till godkänd mottagare för muddermassor. Anledningen till att deponiplatserna inte kan specificeras närmare än ovan innan miljötillståndet ges är enligt sökanden gällande upphandlingsregler vid landskapsregeringen. Sökanden har anhållit om att tillståndet innehåller villkor som kräver att upplagsplatserna preciseras innan arbetet påbörjas.

Det befintliga färjfastet byggdes ca 1980 och genomgick en förstärkning och anläggning av ny dykdalb 2007. På grund av färjfastets ålder och skick samt dagens fordonstrafik är det i stort behov av ombyggnad. ÅMHM konstaterar därmed att projektet är förenat med en betydlig samhällsnytta då det medför en utveckling och modernisering av Ålands infrastruktur.

Det närmast belägna skyddsområdet är naturreservatet och Natura 2000-området Skålklobbarna vars gräns ligger ca 1,3 km från projektområdet. Den närmast

belägna ön inom naturreservatet ligger dock på ca 1,6 km avstånd. Projektet är lokaliserat i en skärgårdsmiljö som generellt sett hyser en relativt stor biologisk mångfald vad gäller växter och djur. Inom ca 500 m från projektområdet ligger också fem mindre öar som sannolikt utgör värdefulla häckningsplatser för fåglar.

Till ansökan bifogades en vattenväxtutredning utförd av företaget Alleco Ab. Med hjälp av drop-videokamera undersöktes projektområdets undervattensmiljö vilket resulterade i observationer av bland annat blåmussla (*Mytilus sp.*), ålnate (*Potamogeton perfoliatus*), borstnate (*Stuckenia pectinata*) och blåstång (*Fucus sp.*). Företaget konstaterade dock att det i inventeringsområdet påträffats mycket lite vegetation och gjorde bedömningen att det inte finns några betydande naturvärden inom området som riskerar att påverkas av den planerade ombyggnationen.

I ansökningshandlingarna bifogades även yttranden från andra delar av Ålands landskapsregering, närmare bestämt miljöbyrån och kulturbyrån. I miljöbyråns yttrande bedöms ombyggnationen kunna genomföras utan risk för påtagliga negativa effekter på områdets naturmiljö. Miljöbyrån rekommenderar dock att skyddsgardiner används eller att motsvarande skyddsåtgärder vidtas vid muddringsarbetet för att minimera risken att sediment sprids med strömmar till Natura 2000-området Skålklobbarna. Skyddsåtgärder och försiktighetsmått gällande denna punkt regleras genom villkor 3 och 4 i detta tillståndsbeslut. I kulturbyråns yttrande konstaterades att inga antikvariska hinder föreligger för den planerade ombyggnationen.

Effekter på närområdet som vanligtvis uppstår vid den här typen av arbeten är uppgrumling av bottensediment och buller vid själva genomförandet.

Uppgrumling av sediment riskerar att orsaka negativa följder för undervattensvegetation och en rad djurarter. Buller från arbetet riskerar att störa fågelhäckning i närområdet samt påverka trivselen i omgivningen negativt. ÅMHHM konstaterar dock att de verkningar som detta projekt medför i form av buller och uppgrumling av bottensediment är tillfälliga, och att de genom reglering med villkor inte utgör ett hinder för tillstånd, i enlighet med 17 § miljöskyddslagen.

Mot bakgrund av ovanstående uppgifter, och under förutsättningen att angivna villkor följs konstaterar ÅMHHM att projektet kan förverkligas i enlighet med miljöskyddslagen och vattenlagen.

Processuella motiveringar

Verksamheten är tillståndspliktig då den innefattar ett vattenföretag, i detta fall muddring, utfyllnad och pålning i vattenområde med en bottenyta större än 500 m², vars omfattning kräver miljötillstånd enligt 10 § miljöskyddslagen och 6 kap. 15 § f punkten i vattenlagen.

Allmänna innehållsmotiveringar

ÅMHM har gjort en tillåtlighetsbedömning av verksamheterna samt granskat förutsättningarna för beviljande av tillstånd. ÅMHM konstaterar att då tillståndshavaren vid utförandet av verksamheterna iakttar de villkor som föreskrivs, kommer verksamheterna inte leda till sådan negativ miljöpåverkan som anges i 3 §, a till g punkterna i miljöskyddslagen. ÅMHM beviljar tillstånd med stöd av 17 § miljöskyddslagen då verksamheterna följer denna lag och den lagstiftning som anges i 10 § miljöskyddslagen.

Myndigheten konstaterar att verksamhetsutövaren har påvisat tillräcklig kunskap och att denne är organiserad på ett trovärdigt sätt. ÅMHM konstaterar vidare att vattenföretaget uppfyller kraven om verksamhetens organisation enligt 7 § miljöskyddslagen.

Detaljerade innehållsmotiveringar

Villkor 1–3 syftar till att begränsa diverse skador och olägenheter som generellt kan uppstå vid olika muddringsprojekt.

Villkor 1 motiveras med att all yrkesmässig verksamhet, genom tillämpning av bästa tillgängliga teknik, ska genomföras så att ändamålet nås med minsta möjliga negativa miljöpåverkan, i enlighet med 4 § miljöskyddslagen. Vidare får skada eller olägenhet för miljön i form av ämnen och avfall inte lämnas eller släppas ut så att området förorenas på ett sätt som kan leda till negativ miljöpåverkan, i enlighet med 5 § miljöskyddslagen. Genom att i villkor reglera arbetssättet och förtydliga detta ansvar syftar ÅMHM till att förebygga skador och olägenheter för miljön som kan uppstå vid vattenarbete och vid arbete med tunga fordon.

Villkor 2 motiveras med att verksamhetsutövaren ska ha tillräcklig kunskap om verksamhetens miljöpåverkan och om möjligheterna att förebygga och

begränsa dess negativa miljöpåverkan samt organisera sin verksamhet, så att gällande miljöskyddslagstiftning följs, i enlighet med 7 § miljöskyddslagen.

Villkor 3 motiveras med att vattenarbeten ska utföras så att störningar på närliggande vatten- och landområden blir så begränsade som möjligt, i enlighet med 4 kap. 1 och 4 §§ vattenlagen. Det är också verksamhetsutövarens ansvar att undanröja eller avhjälpa olägenheter som uppstått i samband med verksamheten, i enlighet med 4 kap. 7 § vattenlagen samt 4 och 5 §§ miljöskyddslagen. Genom att i villkor återigen reglera arbetssättet, men även förtydliga ansvarsfrågan då eventuella skador redan inträffat, syftar ÅMHH även här till att förebygga skador och olägenheter för miljön som kan förorsakas av vattenföretaget.

Villkor 4–6 syftar till att reglera och minimera negativa miljöeffekter som är förenade specifikt med detta vattenföretag.

Villkor 4 motiveras med att vattenföretag ska utföras så att ändamålet nås med minsta möjliga skada och olägenhet för miljön, i enlighet med 4 kap. 1 och 4 §§ vattenlagen. Under perioden 15 april – 31 augusti riskerar miljöeffekter att leda till svårare konsekvenser för kustvattenområden och dess ekosystem jämfört med övriga delar av året. Under denna period är den biologiska aktiviteten hög i form av bland annat fisklek, fågelhäckning och tillväxt för undervattensvegetationen. Således har särskilda skyddsåtgärder villkorats för denna period genom krav på två mätpunkter för grumlighet, nordost och söder om projektområdet, ifall siltgardiner inte används. Mycket talar för att montering av siltgardiner runt muddringsområdet på ett effektivt sätt kan förhindra spridning av sediment. Denna metod är att föredra ifall montering är möjlig. Vid muddringsarbeten från pråm försvåras dock användningen av siltgardiner av tekniska och logistiska skäl. ÅMHH gör bedömningen att övervakning av grumlighet i enlighet med anvisningarna i villkor 4 ger ett likvärdigt skydd av närliggande vattenmiljö, jämfört med siltgardiner. Därför tillåts denna metod som en alternativ skyddsåtgärd.

Under perioden 1 september – 14 april är den biologiska aktiviteten lägre, men krav på siltgardiner eller grumlighetsmätning har villkorats för att skydda naturvärden inom Natura 2000-området Skålklobbarna som är beläget ca 1,3 km nordost om projektområdet, i enlighet med

rekommendationer i miljöbyråns yttrande som bifogades ansökan. Därmed minimeras risken för sådana negativa skadeverkningar på Natura 2000-området som avses i 24a § landskapslagen (1998:82) om naturvård. Under denna period krävs endast en mätpunkt för uppgrumling, belägen nordost om muddringsområdet, det vill säga mellan muddringsarbetena och Skålklobbarna, då huvudsyftet för skyddsåtgärden under denna tid är att skydda Natura 2000-området.

Muddringsarbetena som ingår i projektplanen kommer att förorsaka en viss temporär uppgrumling av bottensediment och en lokal försämring i livsmiljön för växter och djur. Vattenarbetets inverkan på omgivande vattenområden har därför minimerats genom villkor om skyddsåtgärder i form av antingen siltgardiner eller grumlighetsmätning, med stöd av 4 § miljöskyddslagen samt 4 kap. 1,4 och 7 §§ vattenlagen.

Villkor 5 motiveras med att muddermassor, enligt 3 § landskapsförordning (2006:124) om hantering av jord- och muddermassor, inte får placeras på land eller i vatten så att de kan spridas i eller till vattenområden. Spridning av muddermassor till vattenmiljön kan förorsaka spridning av ämnen som tidigare varit bundna till bottensediment, däribland typiskt toxiska ämnen men också ämnen som kväve och fosfor, vilket kan bidra till en försämrad livsmiljö och direkta skador på djur och växter samt förvärra vattenområdets övergödningssituation. Därför ska muddermassorna tas omhand så att de inte riskerar att spridas till vattenmiljön, i enlighet med ovan nämnda lagrum samt 4 kap. 1 § vattenlagen.

Villkor 6 motiveras med att vattenföretaget kommer att förorsaka buller. Tillståndshavaren uppmanas i detta villkor att i största möjliga mån begränsa arbetet till kl. 07-19 helgfri måndag till fredag. Vidare har bullernivån begränsats genom villkor om bullerriktvärden, med stöd av 24 § miljöskyddslagen, och i enlighet med 4 kap. 4 § vattenlagen enligt vilken verksamhetens inverkan på rekreationsmöjligheterna och trivseln i omgivningen ska beaktas. ÅMHHM konstaterar att bullrande verksamhet generellt upplevs som mera störande under kvällstid, lördagar, söndagar och helgdagar. Därför tillämpas lägre bullerriktvärden under dessa tider.

Perioden 15 april – 31 augusti kännetecknas av rekreation och friluftsliv. Därtill förekommer fågelhäckning i större utsträckning under denna tid och

projektet är beläget i en skärgårdsmiljö som sannolikt är värdefull för fågelhäckning. Därmed bör skyddsåtgärder vidtas för att minimera negativ miljöpåverkan i form av minskad allmän trivsel samt skada på naturen och dess funktioner, i enlighet med 3 § b punkten och 4 § miljöskyddslagen. Enligt 4 § miljöskyddslagen ska all verksamhet förfaras så att ändamålet nås med minsta möjliga negativa miljöpåverkan utan att denna miljöhänsyn blir oskälig. Om projektet är förenat med en tydlig samhällsnytta kan undantag från striktare skyddsåtgärder i vissa fall ges, då det bedöms vara skäligt och inom ramen för vad som är rimligt att kräva, i enlighet med ovan nämnda lagstiftning. ÅMHM gör bedömningen att bullrande arbeten i viss mån kan genomföras under denna tidsperiod utan att trivseln i omgivningen och miljön, inklusive fågelhäckning, påverkas i betydande utsträckning, förutsatt att tillståndet är förenat med begränsande bullervillkor. För att ytterligare begränsa omfattningen av miljöförorening i form av buller, och på så vis skydda allmän trivsel och fågelliv i omgivningen, sänks därför frifältsvärdet för bullrande arbeten under tidsperioden 15 april – 31 augusti från 60 till 55 dB L Aeq dagtid (kl. 07-19) helgfri måndag till fredag.

För verksamheten har fastställts villkor som förhindrar, förebygger och begränsar negativ miljöpåverkan, i enlighet med miljöskyddslagens 1,4,5 och 24 §§, samt minskar projektets negativa inverkan på enskilda och allmänna intressen enligt 4 kap. 1,4 och 7 §§ vattenlagen. Vid fastställandet av dessa villkor har nyttan av de föreskrivna åtgärderna vägts mot kostnaderna för sådana åtgärder. Med iakttagande av de i tillståndet givna tillståndsvillkoren kan vattenföretaget förverkligas i enlighet med miljöskyddslagen och övrig lagstiftning som nämns i 10 § samma lag. Med ovanstående motivering konstaterar ÅMHM att det är utrett att samtliga förutsättningar för tillstånd i miljöskyddslagen och i vattenlagen, samt i bestämmelser som utfärdats med stöd av dessa, är uppfyllda.

Avgift

För detta tillståndsbeslut uppbärs avgift i enlighet med 3 § och avgiftstabell 1 i Ålands landskapsregerings beslut om taxa för Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet för 2024. Taxan finns på amhm.ax/avgifter.

Kategori enligt taxa: byggande, fyllning, pålning, grävning, muddring, sprängning eller rensning i vattenområde, 500 - 2000 m ²	2 040 €
<u>Annonskostnad, delgivning ansökan</u>	<u>183,70 €</u>
Totalt*	2 223,70 €

*Annonskostnad för delgivning av beslutet tillkommer.

Besvär

Besvärсанvisning bifogas.

Beslutet justeras omedelbart.

För Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet

Ulrika Sandell-Boman
Prövningsnämnden
Beslutande

Ted Waleij Slight
Miljöskyddsinspektör
Föredragande

Bilagor

1. Ärendehantering
2. Besvärсанvisning

För kännedom

Ålands landskapsregering, Miljöbyrå, registrator@regeringen.ax

Ärendehantering

Ansökan

Ålands landskapsregering har ansökt om nytt miljötillstånd för ombyggnation av Hummelvik färjfäste genom muddring, utfyllnad och pålning vid Hummelvik, Vårdö.

Ansökan inkom 20.12.2024 och har den 08.01.2025 tillkännagivits för allmänheten¹ genom publicering på ÅMHH:s hemsida www.amhm.ax.

Ansökan har kompletterats 30.01.2025, 27.05.2025 och 12.06.2025.

Meddelande om ansökan

Ett meddelande om ansökan² har publicerats på ÅMHH:s elektroniska anslagstavla under tiden 27.06.2025 - 18.07.2025. I meddelandet framgick att var och en hade rätt att skriftligen yttra sig över ansökan inom ovan nämnda tid.

Hörande av part

Hörande av part har skett genom en annons³ i tidningen Åland samt att ärendets handlingar varit tillgängliga på ÅMHH:s elektroniska anslagstavla och i myndighetens reception⁴ under tiden 27.06.2025 - 18.07.2025. Av delgivningarna framgick att var och en hade rätt att skriftligen yttra sig över ansökan inom ovan nämnda tid.

Yttranden

Det har inte inkommit några yttranden under tiden för offentlig delgivning.

Delgivning av beslut

Tillståndsbeslutet sänds till sökanden med mottagningsbevis. Beslutet delges

¹ enligt 12 § miljöskyddslagen

² enligt 16 § miljöskyddslagen

³ enligt 13 § miljöskyddslagen

⁴ enligt 57 § förvaltningslagen

offentligt på ÅMHH:s elektroniska anslagstavla samt genom annons i tidningen Åland⁵ och en kopia av beslutet finns under denna tid framlagd för allmänheten i ÅMHH:s reception. Eventuellt besvär över beslutet ska lämnas till Ålands förvaltningsdomstol.

⁵ enligt 57 § i förvaltningslagen